

(א) ולקמן קו. קט. א. (ב) כמויות עט. א. כ"ל דלמך ר"י אמר רב סהלא וכן הוא בכמות פ. ונשי' מוס' ימות קו. ד"ה דלן, (ד) כמויות ח. י"ג ע"ש גמול'.

תורה אור השלם

1 והשביעית השמיטה נחשקה ואלו אביני עפר ותרם תאכל חית השדה פו תעשה לברך ל'תהי': שמות כג יא 2 וקאם שאון בעפך וכל מובצר'ך יושד כשד שלמן בית ארבל ביתם מלמחה עם על בנים מרשקה: הושע יד יד

הגהות הב"ח

(א) תוס' ד"ה וכלם וכו' בדכתיב ששמעו בו שמת וכו' וננטושים דלא שמענו בו שמת לא.

הגהות הגר"א

[א] רש"י ד"ה השמה כו' ויטול הכל. י"ג ע"י מוס' ד"ה וכלן וימשי' רבינו נח"מ ס' יפ"ה ס"ק ז' :

מוסף רש"י

אפקעתא דמלכא. המלך בטל מלכותה (לפחות אס נ"י). מה שהוציא. אס גרסה (בתובות עט.). אשתו קטנה. יתומה שהשיתפה אמה ואחיה יטלה למלך. כמוציא על נכסי אחרדמי. ואם מלכה בו שנתן לו שנה ששפיה ויטול כמשפט ארסיס המדינה (שם טז. טז). דלא ליפסדינהו. שלם יוסף ויקלל הקרקעות ויחלל ולא ישבית, שולח שמה ממלך. וכן דשמינת ליה כארסיס מו לא מפסיד להו, מימר אמר שמה לא מתן ואם ממלך הכי אטול שנה לפי עמלי (שם). אין מחזיקין בבכסי קטן. הממוקן בבכסי קטן ג' עמס, אינה חוקה, דלא דלא מייחא משוס דקטן הוא (שם טז.).

המפקיד פרק שלישי בבא מציעא

ה"ג נעושים על כרחן דכתיב והשביעית השמיטה ונטשה. היינו על כרחו: אפקעתא דמלכא. מלות המלך: רעושים מדעתן דכתיב אם על זנים רוטשה. היינו מדעתו ולא שזיה דכתיב רישיה דקרבא וקס שאון צעמך היו יראים שלא יצאו ארזים עליהם וכל מוצרין יושד יגלו בגולה מאליהן וישארו העיריות שדודין מאין איש כשוד שלמן בית ארבל זיום מלחמה כשודד'ן הבאין למלחמה על ידי מלכא על עם היושד בשלום שלא נזהרו זהם לזרוח מפניהם וסודדים את הכל וכמוהו (ירמיה יג). הגלת יהודה כולה הגלת שלומים מתוך ישיבת שלום באין ממריר הגלס נכודנלך. בית ארבל מרגס יהונתן בית מלכא אר"ף למי' יתרים בו כמו (הושע ז) יענו את ירעאל ששה לטון זרעה ולא לטון עיר. ומדקא אמר יושד כשוד שלמן בית ארבל מכלל דההוא יומא לאו בית ארבל ציום מלחמה הוה אלא מוכך צא צלם והמה עוזים אם על זנים והולכים להם מדלגת האויז שמה יצא עליהם: רוטשה. נעוזה: וטולן. מפי' לקמיה ארביי קאי וכללא לאמריי מאי: שמין להם נאריס. אם יצאו הצעלים יטלו אלו בשבח קרקעות ופירות כננהג ארסיס המקום: השפס וזיו וגשכר הוי. [א] ויטול הכל: דליו הסס וזיו וגשכר. לכיון ששמעו בו שמת כי נתח לה אדעתא דכולהו פיירי נתח אלל הכה דלך שמעו שמת לאו אדעתא דכולה נחית אלא ליטול כארסיס צכל שנה וישאר פירות יהו מונחין: נכסי אשסו. נכסי מלוג שהו אוכל פירות והקין שלה: הוליו הרצה ואלל פירות קימעה. קודם שמת או שגרשה: הא לא דמיא. מרולא הוא. הא דנכסי צבוין להא דאשסו קטנה דמי: קטנה. שהיא יתומה שהשילוח אמה ואחיה ואין קידושין תופסין בה מן התורה אלא מדברי סופרים לפיכך יולאה צמיון צע"כ אם תמאן: כמוצ'א על נכסי אחר דמי. ואם הוציא ולא אלל כדי הולאמו שמין לו כארסיס: דלא סמכא דעסייה. שהיא שתוק לזיו דרוגא שמה תמאן בו: תפיקו ביד רבנן. ליטול כארסיס: כי היכי דלא ניפסדינהו. שלא יקלקל הקרקעות לזרען תמיד ולא יעבוד ולא יעדור כרמים: לאיטווי הא דרב נחמן. זכרה מחמת מרדין: ילא לדעם אין מורידין. לכיון שהיה שפוי בדעתו ולא לזוה צלכתו לירד לנכסיו ש"מ לא יחלה ליה: זכרה הכי הוה כפזוי. שאין דעתו מיושבת עליו מחמת שהוא צהול: מחמת כרגא. שאין לו ממנה לפרוע כסף גולגלתו למלך וזכרה לפני זוא הזמן: היינו יולא לדעם. שאין כאן צהלה: מחמת מרדין. שהרג את הנפש ופרסאי הורגין על שפיות דמים כדאמרין צצא קמא (דף קי. א.). מרדין היא ריחיה צלשון פרסי וכן מפורש צעערים דרב האי גאון (עמ' מ): מעמידין אפוטרופוס. להכניס דבר המוכן והיא שמור לצעלים ואח"כ מורידין קרוב להשציה וליטול כארסיס: ולוקיס גדולים שנתמללו וקנס שלי שלא ימלאוהו. בדשלתא ליחתי איכא דשמע להו והו אפוטרופוס לדבר מלוא אלל לדיקני לא שמע להו: אין מורידין קטן לנכסי צבוין. ואפילו הוא ראו לירשו דקא מפסיד להו ומוטב ציורידו להם איש נכרי: ולא קרוב הראוי לירש צבכסי קטן לעשות ולאכול כדמסייס טעמיה לכיון דקטן לא ידע למחוי אחא האי קרוב לאחוזקי בהן ולומר קטן שיש לו אח מאז ואותו אח מאז יש לו אח מאס דאיש נכרי הוא אלל קטן אין מורידין אותו אח מאס לנכסי קטן מחמת קורבת אחיו של זה שהוא אח של קטן דלחי לאחוזקי צהו לזוך לחוי וימאר נכסיס הללו של אחי מלמתי הס שצפלו לו מחזיו ואלו לחלקו צאו: צחי מאימא. כדפרישית שזה אח מן האס לחחו של קטן מן האז: ש"מ מצה הוגא. דלמך אין מורידין קרוב לנכסי קטן שמה יחזיק צהם מחמת ירושה אלל אחר שאין לו טענת ירושה מורידין ולא מיישין שמה יטעון אציו של קטן מכרס לי ואכלתים שני חוקה ש"מ אין מחזיקין צבכסי קטן אם לא אלל צפני האז שלש שנים אין שלש שנים שאכלן צפני הקטן חוקה: ואפי'

ל"א

עין משפט נר מצוה

ובורלם שמין להם באריס. אנטושים דרש"ג קאי כדמסיק פי' רש"י צצצוי (א) ששמע שמתו אוכל כל הפירות ואם יצאו הצעלים קודם שיאלל הפירות יטול כשאר ארסיסן ויחזיר השאר וצנטושים דלא שמע שמת לא יאלל כל הפירות אלא שמין הפירות שיאלל כשאר ארסיסן למלחה לשליש ולרביע ולא יאלל כלום צחנס וקשה דלמאי משני לעיל לירד ולמכור תנן לישני לירד ולאכול תנן דהא אפילו לאכול צחנס אינו יורד ועוד מאי פריך צחר הכי אף צניהם צלל לא הא דלא אין לו כלל אפילו למי' מורידין כיון שאין לו אלל כארסיס נכרי ועוד מאי פריך מהמוציא הולאות על נכסי אשסו דהתם יורד לאכול כל הפירות אלל הכה אינו יורד כי אם צתורת ארסיסות ותו דלמך שמואל לקמן שזיו שהניח קמה לקצור מעמידין אפוטרופוס וקוצר וזכר ואח"כ מורידין קרוב לנכסיו ומעיקרלה אמאי אין מורידין קרוב כיון שלא יאלל הפירות צחנס לכך נראה דוחאי שכל הפירות אוכל צחנס ואס וצל ותרג זורע וצעלים צאו קודם שקצר יטול כארסיס שכר טרמו ועמלו ולרב וכן למ"ק אית להו שאין שמינ כארסיס ולכך אין מורידין דלמא מפסיד להו לפי שירא שיצואו הצעלים קודם שיקצור ויאלל ולא יטול כלום ולא ישציה הקרקע אלא כל מה שימלא יאלל צחנס כדי קרוב היורד לנכסי צבוין והשתה פריך שפיר כיון שאוכל כל הפירות כשיצואו הצעלים קודם שילקט אמאי נוטל כארסיס טפי מהמוציא הולאות על נכסי אשסו כו' והא דקאמר ואילו התם זריו ושכר פי' ששמע הצעלים ממשמשים וצאין מניחין אותו לקדם ולתלוש אע"פ שהפירות ישו הרצה מעמלו כיון שאס לא יקדם אין משלמין טרמו אלל הכה צנטושים אם צלו צעלים אין מניחין אותו לתלוש כיון דלא מפסיד מידי דשיימי' להו כארסיס: אמר שמואל שבו שנושבה מורידין. ואח"כ מהאמרה שמואל מלך זימנא וי"ל דה"ק אף על גב צצצוי מורידין ילא לדעם אין מורידין: היינו לדעתך. דמסתמא לא פליג אשמואל מללל קאמר אף צורח או אף יולא לדעם: ש"מ מדרב הוגא אין מחזיקין בבכסי קטן ואפי' הגריסי. פריש"י מדלמך רב הוגא אין מורידין קרוב הא נכרי מורידין וקשה דכלל רב הוגא כמה משניות יש שמעמידין רב הוגא לנכסי אפוטרופוס לנכסי יתומים פרק הגיזקין (גיטין דף נב. ג). מנהו צ"ד לא ישצב וע"ק היכי מוכח מדרב הוגא דאין מחזיקין דלמא אי טוען שני חוקה מועיל והא דמורידין נכרי משוס דליכא למחש למידי דע"כ כיון דמורידין א"כ יש לו דעת לומר הצא עדים שלקחת מאצי והכי נמי יש לו לדעת ולמחות צבוק כל שלשה וכי

(א) נראה דל' אפילו לנכסי רטווחין ועי' בש"מ פלן מש"כ צש הלאה צ"ל. (ג) נראה דל' פלן שצבנ צמים שאין להם סוף ויולא בו ועי' בגמריס ונשי' ח"מ ס' רפד.

רבא אמר אין מורידין קרוב לנכסי שבו דלמא מפסיד להו ולא קרוב לנכסי קטן הא גדול קרוב לנכסי שבו

נראה דל' אפילו לנכסי רטווחין ועי' בש"מ פלן מש"כ צש הלאה צ"ל. נראה דל' פלן שצבנ צמים שאין להם סוף ויולא בו ועי' בגמריס ונשי' ח"מ ס' רפד.

